

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U005304

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-12-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябченюк Юлія Володимирівна

2. Riabcheniuk Yuliia Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.08

Назва наукової спеціальності: Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-12-2018

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.502.01

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 49, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.77.51

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду
2. Criminal Liability for the Willful Destruction or Impairment of Territories Protected by the State and Sites of Natural Conservation

Реферат:

1. Дисертацію присвячено комплексному аналізу кримінальної відповідальності за умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охороу держави, та об'єктів природно-заповідного фонду. Обумовленість криміналізації умисного знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду визначено низкою чинників (факторів), основними серед яких є екологічні, соціально-економічні та кримінологічні. На підставі ретроспективного аналізу історичного досвіду охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших особливо охоронюваних природних територій на землях сучасної України виокремлено наступні історичні періоди: 1) ранній (IX – поч. XX ст.); 2) радянський (1917 – 1991 рр.); 3) сучасний (1991 – теперішній час). Достатню увагу приділено вивченню

зарубіжного досвіду у сфері кримінально-правової охорони особливо охоронюваних природних територій та об'єктів, що сприяє як зближенню правових систем, так і дозволяє визначити напрями подальшого вдосконалення вітчизняного законодавства. Стверджується, що безпосередній об'єкт умисного знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду може бути визначений як суспільні відносини з охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших найбільш цінних природних територій, та запобігання спричиненню їм, а також об'єктам тваринного й рослинного світу, що знаходяться у їх межах, шкоди. Запропоновано предметом злочину, закріпленого у ст. 252 КК, визнавати території та об'єкти природно-заповідного фонду, а також інші ключові території екологічної мережі України. У назві статті предмет цього злочину потрібно сформулювати стисло: «природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні», а вже у примітці до цієї статті закріпити перелік таких природних територій та об'єктів. Зазначено, що предмет злочину, передбаченого ст. 252 КК, характеризується низкою ознак: загальних (1) фізична; 2) соціальна та 3) юридична), родових (1) перебувають у тісному зв'язку з природою; 2) не підлягають простому відтворенню в процесі виробництва як товар, частина з них взагалі є вичерпними і не відтворюваними 3) не мають соціального критерію товарної вартості; 4) мають певний правовий режим, що зумовлює примус, контроль, заходи з боку держави за дотриманням правил поведінки з ними) та спеціальних (1) комплексність, 2) особлива природоохоронна, рекреаційна та ін. цінність; 3) правовий режим особливої охорони). У результаті проведено аналізу стверджено, що окремі елементи (компоненти) природи, що знаходяться в межах природних територій та об'єктів, не є предметами злочину, передбаченого ст. 252 КК, оскільки законодавець прагнув поставити під охорону саме цілісні природні комплекси. Розглянуто поняття «знищення» та «пошкодження», що характеризують як процес суспільно небезпечного посягання, так і його шкідливий результат. Підкреслюючи особливість предмета злочину, що має унікальний екологічний статус, наявність великої кількості законів, указів, постанов, положень та інших нормативно-правових актів, які визначають їх режим, наполягається на закріпленні у частині першій кримінальної відповідальності за порушення режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших ключових територій екологічної мережі України, наслідком чого є зменшення або втрата ними своєї особливої природоохоронної цінності. Порушення режиму являє собою вчинення дій, прямо заборонених відповідними нормативними актами. Вказано, що загибель людей або інші тяжкі наслідки не завжди пов'язані з учиненням цього злочину шляхом підпалу чи іншого загальнонебезпечного способу, та прагнучи уніфікувати підходи до тлумачення схожих ознак у суміжних складах злочинів, обґрунтовано доцільність передбачення цих кваліфікуючих ознак як альтернативних. Зазначено, що вчинення цього злочину особами, які в силу своїх професійних обов'язків повинні охороняти природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні, характеризується підвищеною суспільною небезпечністю, тому в ст. 252 КК України доцільно передбачити в якості кваліфікуючої ознаки вчинення цього злочину спеціальним суб'єктом – працівником природоохоронного об'єкта, наділеним повноваженнями щодо його управління й охорони. Аргументовано необхідність підвищення рівня штрафів, а також доповнення відповідних санкції ст. 252 КК іншими видами покарань (основних та додаткових) – громадськимироботами та позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Також пропонується поширити заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб на випадки вчинення злочину, передбаченого ст. 252 КК.

2. The thesis is devoted to the study of criminal liability for the deliberate destruction or damage to territories taken under state protection and objects of the natural reserve fund (Article 252 of the Criminal Code). The paper examines the factors of social causality of criminal responsibility for this crime, among which the decisive importance is recognized for their three groups: environmental, socio-economic and criminological. Special attention is paid to studying the history of the development of legislation on criminal liability for the deliberate destruction or damage to territories taken under state protection and objects of the natural reserve fund, on the basis of which the allocation of three periods of the process of formation of legislative bases on the protection of territories and objects of natural reserve fund of Ukraine is justified : 1) early (IX - early twentieth century); 2) Soviet (1917 - 1991) and 3) modern (1991 - present). On the basis of consideration of the criminal law regulation of

responsibility for this type of crime in foreign law, the directions for further improvement of the domestic legislation in this area are determined. The work considers the generic, specific and direct objects of the crime under Art. 252 of the Criminal Code, as well as a separate attention is paid to the study of the subject of the analyzed crime with the establishment of its general (physical, social, legal), generic (close connection with nature; impossibility of reproduction; lack of commodity value; certain legal regime stipulating the possibility of state coercion for violating the rules of treatment with them) and special features (complexity; special natural, recreational, etc. value; legal regime of special protection). In the thesis, the signs of the objective side of the investigated crime are described in detail. In particular, the forms in which the act may be committed, provided for by Art. 252 of the Criminal Code, studied the consequences of this crime, outlined the features of the development of a causal relationship by emphasizing its indirect nature. During the study of the subjective side of this crime, it was established that it can be committed both with direct and indirect intent. Regarding the qualified composition, under Part 2 of Art. 252 of the Criminal Code, it is noted that in this case there is a mixed form of guilt, although in general the crime is considered intentional. The thesis reveals the signs of the subject of the crime, which is common. A judgment was made about the possibility of fixing this crime by an employee of an environmental facility with the authority to manage and protect it, and for legal entities whose authorized persons committed the analyzed crime for their interests, it was considered possible to apply penal measures in the form of a fine and confiscation of property. In addition, the work analyzed the types of punishment provided for by the sanctions of Art. 252 of the Criminal Code, on the basis of which proposals were made to optimize their system. For the results of the study formulated a new edition of the norm under Art. 252 of the Criminal Code.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самощенко Ігор Вікторович
2. Samoshchenko Ihor Viktorovych

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульга Андрій Михайлович

2. Shulga Andrii Mykhalovych

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Письменський Євген Олександрович

2. Pysmenskyi Yevgen Oleksandrovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Борисов Вячеслав Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Борисов Вячеслав Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.